

Datum   Diarienummer
2015-08-04   2015/186

Handläggare:

Andrea Nowag

Telefonnummer:

0411-57 73 53

E-postadress:

andrea.nowag@ystad.se

Kommunstyrelsens miljöutskott

Förslag till yttrande angående miljömyndighetsutredningens slutbetänkande "Vägar till ett effektivare miljöarbete", SOU 2015:43

Förslag till beslut

Miljöutskottet beslutar att föreslå för kommunstyrelsen att yttra sig i enlighet med kommunekologens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Slutbetänkande av miljömyndighetsutredningen "Vägar till ett effektivare miljöarbete", SOU 2015:43.

Kommunekologens tjänsteskrivelse från den 24 juli 2015.

Sammanfattning av ärendet

Regeringskansliet har skickat miljömyndighetsutredningens slutbetänkande "Vägar till ett effektivare miljöarbete", SOU 2015:43, till bland Ystads kommun för möjlighet till yttrande. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara. Sista svarsdag är den 12 oktober 2015.

Regeringen vill särskilt ha synpunkter på förslagen i betänkandet om:

- miljömålen i myndighetsstyrningen (avsnitt 11.1),
- vattenförvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (avsnitt 11.5),
- miljöforskningens tillgänglighet (avsnitt 11.6).

Utredningen föreslår att i instruktionerna för myndigheter och länsstyrelser ta bort skrivningen "verka för att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen uppnås" och istället ersätta detta med verksamhetsanpassade uppgifter som bidrar till att nå generationsmålet och de sexton miljö kvalitetsmålen. (Avsnitt 11.1)

Utredningen föreslår att Naturvårdsverket inte längre vart fjärde år ska redovisa en fördjupad utvärdering av resultaten i förhållande till generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Utredningen föreslår istället att forskningsrådet Formas regelbundet ska genomföra och till regeringen redovisa resultatet av en samhällsövergripande utvärdering av effekterna av miljöarbetet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. (Avsnitt 11.2).

Utredningen föreslår att det inrättas en ny myndighet med huvuduppgift att bevilja tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap (miljöfarlig verksamhet), 11 kap (vattenverksamhet), 13 kap (genteknik), 14 kap (kemiska produkter och biotekniska organismer) och 15 kap (avfall och producentansvar). Den nya

myndigheten ska också bedriva tillsyn inom dessa områden och ansvara för tillsynsvägledning till kommunerna. (Avsnitt 11.4)

Utredningen föreslår att de fem Vattenmyndigheterna avvecklas och att deras verksamhet flyttas till Havs- och vattenmyndigheten. Uppgifterna för kommunerna och vattenråden förändras inte. (Avsnitt 11.5).

Utredningen föreslår att forskningsrådet Formas får en ny uppgift som innebär att vetenskapligt utvärdera tillämpad och ny forskning inom miljöområdet för att öka tillgänglighetens till miljöforskningens resultat. (Avsnitt 11.6)

Avdelningen för strategiskt miljöarbete ser positivt på förslagen i de ovan redovisade avsnitten förutom förslaget i avsnitt 11.4 om att inrätta en ny myndighet för prövning, tillsyn och tillsynsvägledning. Även om det finns problem med dagens uppdelning leder en centralisering inte automatiskt till en effektivare och mer rättsäker tillämpning av lagstiftningen. Snarare tappas den regionala och lokala förankringen och beslutsvägarna blir längre.

Ärendebeskrivning

Regeringskansliet har skickat miljömyndighetsutredningens slutbetänkande ”Vägar till ett effektivare miljöarbete”, SOU 2015:43, till bland Ystads kommun för möjlighet till yttrande. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara. Sista svarsdag är den 12 oktober 2015.

Regeringen vill särskilt ha synpunkter på förslagen i betänkandet om:

- miljömålen i myndighetsstyrningen (avsnitt 11.1),
- vattenförvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (avsnitt 11.5),
- miljöforskningens tillgänglighet (avsnitt 11.6).

Miljömålen i myndighetsstyrningen (avsnitt 11.1)

Utredningen föreslår att skrivningen ”verka för” att generationsmålet och miljökvalitetsmålen uppnås tas bort i instruktionen för 26 statliga myndigheter samt länsstyrelseinstruktionen. Istället bör regeringen för dessa myndigheter, länsstyrelserna och övriga relevanta myndigheter formulera verksamhetsanpassade uppgifter som i sin tur bidrar till att nå det av riksdagen beslutade generationsmålet och de sexton miljökvalitetsmålen.

Utredningen föreslår vidare att Regeringen i 3 § myndighetsförordningen inför en ny uppgift som innebär att myndighetsledningen ska se till att verksamheten främjar en hållbar utveckling och bidrar till att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen.

Synpunkter

Det är positivt om myndigheternas ansvar för miljöarbetet förtydligas och konkretiseras genom verksamhetsanpassade uppgifter. Genom att det förtydligas vilka uppgifter som ligger på respektive myndighet blir även rollfördelningen tydligare. Uppgiftsfördelning och tydligare ansvarsfördelning bör kopplas till ekonomiska medel som kan hjälpa medaktörer att uppfylla respektive myndighets uppgifter.

Sammantaget är Avdelningen för strategiskt miljöarbete positiv till de båda förslagen i avsnitt 11.1.

Om uppföljning, utvärdering och resultatredovisning i miljömålssystemet (avsnitt 11.2)

Utredningen föreslår att Naturvårdsverkets uppgift att vart fjärde år redovisa en fördjupad utvärdering av resultaten i förhållande till generationsmålet och miljö kvalitetsmålen ska utgå. Utredningen föreslår också att Formas får en ny uppgift som innebär att regelbundet genomföra och till regeringen redovisa resultatet av en samhällsövergripande utvärdering av effekterna av miljöarbetet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen.

Bakgrunden till förslagen är enligt utredningen att regeringens redovisning till riksdagen av resultatet av arbetet inom miljömålssystemet bland annat är myndigheternas årsredovisningar och att det är svårt att från dessa dokument få en tydlig bild av myndigheternas effektivitet och ändamålsenlighet utifrån angivna resultatmål.

Synpunkter

Det är positivt med en oberoende, fördjupad utvärdering av de samlade effekterna av miljöarbetet. För kommunernas del behöver uppföljning och utvärdering bli mer effektiv och lättare att genomföra. Idag sker kommunernas redovisning dels till olika myndigheter, men uppföljning sker indirekt även genom ett otal enkäter som borde samordnas.

Sammantaget är Avdelningen för strategiskt miljöarbete positiv till de båda förslagen i avsnitt 11.2.

En ny myndighet för tillståndsprövning, tillsyn och tillsynsvägledning (avsnitt 11.4)

Utredningen föreslår att det inrättas en ny myndighet med huvuduppgift att bevilja tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap (miljöfarlig verksamhet), 11 kap (vattenverksamhet), 13 kap (genteknik), 14 kap (kemiska produkter och biotekniska organismer) och 15 kap (avfall och producentansvar). Den nya myndigheten ska också bedriva tillsyn inom dessa områden och ansvara för tillsynsvägledning till kommunerna.

Vidare bedömer utredningen att reglerna för kommunernas tillsyn inte behöver förändras, men den nya myndigheten bör pröva lämpligheten av de överlåtelse av tillsyn som beslutats av länsstyrelserna.

Som ett nästa steg bedömer utredningen att den nya myndigheten bör överta all tillståndsprövning, tillsyn och tillsynsvägledning inom miljöbalkens område från andra nationella myndigheter och att länsstyrelsernas tillsyn och tillsynsvägledning inom motsvarande områden bör flyttas till den nya myndigheten liksom vissa av mark- och miljödomstolarna nuvarande uppgifter.

Bakgrunden till förslaget är bland annat OECD:s granskning av Sveriges miljöpolitik enligt vilken statliga och icke-statliga intressenter på alla förvaltningsnivåer ger signaler om att tillämpningen av miljölagstiftningen präglas av bristande enhetlighet och ojämlika villkor mellan regioner och framförallt mellan kommuner. (Sidan 343-344).

Synpunkter

Det finns problem med dagens uppdelning av prövningen på olika myndigheter, mark- och miljödomstolar och miljöprövningsdelegationer samt uppdelningen av tillsynen och tillsynsvägledningen mellan olika myndigheter och länsstyrelserna. Som utredningen redovisar på sidorna 344-349 finns flera utredningar, propositioner mm angående dessa frågor.

En centralisering kommer dock inte att förbättra prövningen och tillsynen eller öka effektiviteten eftersom den lokala kompetensen saknas och beslutsvägarna blir längre. Tillsyn bör ske lokalt och regionalt. Tillämpningen av miljölagstiftningen ska vara enhetlig, men resultatet kan skifta mellan olika

regioner och även mellan kommuner eftersom dessa kan ha olika förutsättningar (olika allmänna intressen, områdesskydd, riskfaktorer med mera).

Skillnaden i tillämpning av miljölagstiftningen torde snarare bero på att vissa regioner/kommuner inte har finansiella resurser eller annat att erbjuda för att attrahera och behålla kompetent personal och då blir både prövning och tillsyn därefter.

Sammantaget är Avdelningen för strategiskt miljöarbete negativ till förslaget i 11.4.

Vattenförvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (avsnitt 11.5)

Utredningen föreslår att Vattenmyndigheterna avvecklas och att deras verksamhet flyttas till Havs- och vattenmyndigheten. Utredningen menar vidare att det bör inrättas ett råd vid Havs- och vattenmyndigheten med företrädare för de myndigheter som kan förväntas bli berörda av åtgärdsprogrammen inom havs- och vattenförvaltningen.

Förslaget innebär att länsstyrelserna fortfarande kommer att ha det övergripande ansvaret för det regionala arbetet inom vatten- och miljöområdet. Uppgifterna för kommunerna och vattenråden förändras inte heller. (sidan 381).

Synpunkter

Idag råder det en oklarhet om vilka arbetsuppgifter som Vattenmyndigheterna har i förhållande till Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Om Vattenmyndigheternas arbetsuppgifter förs över till HaV skulle dagens fem vattenmyndigheter kunna bli regionalkontor och fortsätta att ta fram beslutsunderlag och klassningar, men besluten skulle ligga centralt på HaV. Det är viktigt med regional förankring och de fem vattenmyndigheterna bör ha arbetet upp en kunskap om sitt distrikt som inte får gå förlorad.

Det är viktigt att samtliga vattenfrågor ligger under en myndighet. Grundvattenfrågor ligger idag på SGU (Statens Geologiska Undersökning). En överföring av grundvattenfrågor från SGU till HaV finns inte med i utredningens förslag, men detta bör övervägas.

Sammantaget är Avdelningen för strategiskt miljöarbete positiv till förslaget i avsnitt 11.5.

Miljöforskningens tillgänglighet (avsnitt 11.6)

Utredningen föreslår att forskningsrådet Formas får en ny uppgift som innebär att vetenskapligt utvärdera tillämpad och ny forskning inom miljöområdet för att öka tillgänglighetens till miljöforskningens resultat.

Synpunkter

Förslaget knyter an till förslagen under avsnitt 11.2 om uppföljning, utvärdering och resultatredovisning inom miljömålssystemet. Eftersom Avdelningen för strategiskt miljöarbete ställer sig positiv till förslagen under avsnitt 11.2 (se ovan) har kommunen inga ytterligare synpunkter angående miljöforskningens tillgänglighet.

Sammantaget är Avdelningen för strategiskt miljöarbete positiv till förslaget i avsnitt 11.6.

Avd. f strategiskt miljöarbete

Andrea Nowag
Kommunekolog

Beslut skickas till:

Per e-post: m.registrator@regeringskansliet.se med kopia till niclas.damm@regeringskansliet.se

Per vanlig post: Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet, 103 33 Stockholm